

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวในประเทศของคนไทย โดยเจาะจงศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และเพื่อศึกษานักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว อีกทั้งจะได้ทราบสถานการณ์การท่องเที่ยวภายในประเทศขณะนี้ ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 การนำแนวคิด ทฤษฎีมาใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศ ได้มีการวัดและการประเมินผลตามแนวคิดที่ได้ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการตามแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค โดยได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งนอกจากราคาสินค้าและรายได้ของผู้บริโภคแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นอีกที่สามารถกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงรสนิยมและความชอบส่วนตัวในการท่องเที่ยว ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาในส่วนนี้จะเป็นข้อมูลส่วนตัวที่เป็นปัจจัยและเป็นตัวกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศ

2. การดำเนินการตามทฤษฎีอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยว ซึ่งได้ทำการศึกษาถึงอุปสงค์การท่องเที่ยว โดยวัดจากความต้องการที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อบริการในการท่องเที่ยวของผู้บริโภค และอุปทานการท่องเที่ยว ซึ่งวัดจากการไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ รวมถึงสินค้าและบริการอันเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปเยี่ยมชม

3. การดำเนินการตามแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ตามแนวคิด 4Ps ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด โดยที่การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดว่าผลิตภัณฑ์ คือ สถานที่ในท่องเที่ยว ราคา คือ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว การจัดจำหน่าย คือ ช่องทางการเข้าถึงหรือเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนการส่งเสริมการตลาด คือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวผ่านตัวแทนและสื่อต่างๆ

4. การดำเนินการตามแนวคิดเกี่ยวกับตลาดการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาดังตลาดเป้าหมายหรือกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายว่ามีความต้องการสินค้าการท่องเที่ยวอะไร และเมื่อไหร่ซึ่งวัดจากความคิดเห็นทางการท่องเที่ยว และปัญหาที่มักพบได้จากการท่องเที่ยว โดยจะได้นำไปพัฒนา ปรับปรุง การท่องเที่ยวภายในประเทศให้ดีขึ้นต่อไป

5. การดำเนินการตามปัจจัยดึงดูดในการท่องเที่ยว เป็นการศึกษาที่ใช้ในการวัดสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการเที่ยวภายในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวเป็นสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยว และความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว

6. การดำเนินการตามปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค เป็นการวัดปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมที่มีส่วนสำคัญให้นักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ได้เดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลสำหรับการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 แบบ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 20 คน จากนักท่องเที่ยวในประเทศจากจังหวัดเชียงใหม่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และตัวแทนการท่องเที่ยวจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยที่จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองนครเชียงใหม่มีทั้งสิ้น 82,576 คน (รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน กรมการปกครอง, 2548) จึงใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยกระจายไปตามกลุ่มอาชีพที่มีความแตกต่างกันที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวจังหวัดเชียงใหม่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวทางและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเนื้อหาโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้ คือ

1.1) ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพการสมรส
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

- การเดินทางไปท่องเที่ยวภายในประเทศ
- ความถี่ในการท่องเที่ยวภายในประเทศ
- ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวหลัก
- รูปแบบในการเดินทางท่องเที่ยว
- สมาชิกที่เดินทางไปท่องเที่ยวด้วย
- วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว
- แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว
- ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว
- สถานที่พักค้างคืนและจำนวนวันพักค้างคืน
- ปัญหาจากการท่องเที่ยว

1.3) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

- พาหนะในการเดินทาง
- ช่วงเวลาการท่องเที่ยว
- ภูมิภาคที่อยากไป
- รูปแบบการท่องเที่ยว
- ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งเอกสารของทางราชการ เอกชน ตลอดจนศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และงานวิจัยของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ รวมทั้งรายการ บทความ หนังสือ ตำราต่างๆ

ที่เกี่ยวข้อง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาคครั้งนี้ ได้นำประเด็นที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ข่าวสาร และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนทั้งสิ้น 20 คนมาทำการประมวลวิเคราะห์หาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละประเด็นคำถาม ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ในรูปแบบความเรียง

ในส่วนแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บสำรวจจากนักท่องเที่ยวในประเทศจากเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย จากนั้นจึงลงรหัส (Coding) ข้อมูลเพื่อเตรียมไปใช้ในการวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้เข้าโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษา และนำมาวิเคราะห์ในรูปสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาความถี่สัมพัทธ์ทางสถิติด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) การหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Distribution) การหาอัตราส่วนแบบตารางไขว้ (Tabulation) และค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายชื่อในรูปแบบตารางเพื่อเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ แล้วนำมาเรียบเรียงพร้อมคำบรรยายในรูปแบบความเรียง ในการนำไปวิเคราะห์หาอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ต่อการท่องเที่ยวในประเทศ